

[Valdemar Thomsen.]

kan dispenseres, men da baade Akkord- og Bevillingsudvalgene samt Landbrugsministeriet skal blive enige, er jeg alvorligt bange for, at det faar for ringe praktisk Betydning, idet næsten alle i visse Egne af Landet skal have Dispensation, og den maa, som sagt, kun gives i særlige Tilfælde. Det bliver da nærmest en Lov for Landets fede Egne, bestemt ikke for dem, der har bygget, drænet, merglet, dem, som bor paa den magre Jord, og det er vel nærmest dem, der fortjener en Haandsrækning.

Forholdene vil for de virkelig nødstedte, dem, der ikke kan faa Hjælp, blive uudholdelige, efterhaanden som de tidligere iværksatte Hjelpeforanstaltninger falder bort. Handelsværdien af Ejendommene er stimuleret, Kreditorerne vejrer en Chance, og Tusinder af Landmænd, der kunde faa Lov at fortsætte, saa længe der kun var Arbejde og ingen Fortjeneste, vil nu staa over for deres Skæbnetime. Gennem Aar har Mand, Kone og voksne Børn i mange Tilfælde slidt og slæbt i Haab om at naa frem til den Dag, da de igen kunde betale enhver sit; Resultatet for mange bliver, at de har slidt sig op i en ung Alder, og Tvangsauktionen kan sætte Punktum; de er slaaet ud for bestandig. Og saa meget vil jeg i hvert Fald have Lov at sige, forinden Hammeren falder: vi kan simpelt hen ikke være bekendt at slutte Samlingen og komme hjem og sige til disse ulykkeligt stillede Mennesker, at vi, som kender Forholdene, har været med til at godkende en Ordning som den foreliggende.

Thi, som det hedder i Bemærkningerne til det oprindelige Forslag, det vil være til overmaade stor social og økonomisk Skade, hvis mange Tusind Landejendomme tvangsmæssigt skal skifte Ejer. Altsaa, man er klar over, at det rent ud sagt er en for Samfundet daarlig økonomisk Forretning med en Udsmidning som den, der nu er Fare for, og saa meget er sikkert, at man derigennem gør de paagældende blodig Uret.

Mit Partis Modstand mod det foreliggende Forslag maa ikke opfattes som en Afvisning af, at der stilles Midler til Raadighed fra Statens Side; men den er en bestemt Protest mod Tendensen i Forslaget og mod den Forringelse, der er sket i Landstinget. Vi vil nu ved den endelige Afstemning unlade at stemme og overlader baade Æren og Ansvaret for det kummerlige og utilfredsstillende Resultat til Landstingsflertallet.

Oluf Pedersen: Det daarlige Princip, som denne Lov er bygget paa, er som ventet

ikke ændret i Landstinget. I Stedet for en naturlig Gældsnedskrivning og Sanering er man gaaet til at opretholde det Forhold, at Fællesskabet, det vil sige, at ogsaa de fattige, skal være med til at betale de Penge tilbage, som er laant, naar vedkommende, der har laant, ikke kan betale. Vi mener, at dette er urimeligt. Vi har fra vor Side stillet Ændringsforslag, som ændrer dette Forhold, skabte Beskæftigelse og Rentabilitet; men til Trods for alt er der Grund til ikke mindst efter den Debat, der har været i de sidste Dage i Pressen, at hilse med Tilfredshed, at der ikke har fundet en Nedsættelse Sted i Ejendoms-skatteerne. Dette vilde ogsaa være saa meget mere urimeligt, som Forholdet er det, at i de sidste ti Aar er Landbrugets Ejendomsskatter nedsat med ca. 40 pCt. Det vilde have været naturligt, om andre Prioriteter var tilsvarende nedsat. Vi maa hævde, at den Lovgivning, der her er Tale om, er en uanstændig Lovgivning. Men den kan for saa vidt være en passende Afslutning paa denne Rigsdagssamling. Vi gaar fra vor Side imod den.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges med 100 Stemmer mod 2.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet Statsministeren.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Eventuelt: Eneste Behandling af Forslag til Lov om Dækning af Udgifter til Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld.

(Lovforslaget som vedtaget af Landstinget findes i Tillæg C. Sp. 1687; Udvalgets Erklæring findes i Tillæg B. Sp. 2181).

Formanden: Denne Sag kan i dette Møde kun behandles med Tingets Samtykke, men hvis ingen Indsigelse fremkommer, vil jeg betragte Samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Udvalgets Indstilling og Lovforslaget som Helhed sættes til Forhandling under eet.

Ordføreren (Retoft): Jeg finder ikke Anledning til at sige ret mange Ord angaaende dette Forslag. Jeg har kun at føje til det, jeg sagde ved første og anden Behandling her i denne Sal, at de Obliga-